

Euroopan unionin
osarahoittama

NAKOVA

Pohjois-Pohjanmaan toimintamalli
naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja
lähisuhdeväkivaltaa vastaan

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Väkivaltatyön yhteistyö Pohjois-Pohjanmaalla

Iida-Maria Bimberg, projektipäällikkö

NAKOVA Pohjois-Pohjanmaan toimintamalli naisiin kohdistuvaa
väkivaltaa ja lähisuhdeväkivaltaa vastaan (ESR+) -hanke

Pohjois-Pohjanmaan väkivaltatyön yhteistyö

Väkivaltatyö on laaja kokonaisuus. Siihen liittyy niin kodin ulkopuolinen väkivalta kuin lähisuhdeväkivalta ehkäisevästä työstä korjaaviin palveluihin. Selkeyttääkseen yhteistyörakenteita NAKOVA-hanke on tuottanut kuvauksen väkivaltatyön yhteistyön kaikilta tasoilta, joka sisältää alla näkyvät elementit. Painamalla hiirellä laatikon otsikkoa, pääset tarkastelemaan osioita tarkemmin.

Väkivaltatyön verkostot

- Koonti eri toimijoiden vetämistä väkivaltatyön verkostoista Pohjois-Pohjanmaalla
- Väkivaltatyön verkostojen vuosikello
- Väkivaltatyön verkostojen koordinaatioryhmä KOVA

Ehkäisevän lähisuhdeväkivaltatyön yhteistyörakenteet

- Yhteistyörakenteet
- Lähisuhdeväkivaltatyön asiantuntijatiimi
- Avainhenkilöverkosto
- Kuntien yhdyshenkilöt sekä Pohteen tuki kuntien työlle

Ehkäisevän lähisuhdeväkivaltatyön roolien ja vastuiden kuvaus

- Julkisten toimijoiden lakisääteiset velvollisuudet
- Näin ehkäisemme lähisuhdeväkivaltaa - eri toimijoiden roolien ja vastuiden kuvaus
- Esimerkkejä lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintamalleista

Korjaavan lähisuhdeväkivaltatyön yhteistyön tavat

- Auttajan ohjekortit
- Valmisteilla oleva palvelukartta -työväline
- MARAK-työryhmät

Väkivaltatyön verkostot

Euroopan unionin
osarahoittama

NAKOVA

Pohjois-Pohjanmaan
toimintamalli naisiin
kohdistuvaa väkivaltaa ja
lähisuhdeväkivaltaa vastaan

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Taustatietoa väkivaltatyön verkostoista Pohjois-Pohjanmaalla

NAKOVA Pohjois-Pohjanmaan toimintamalli naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan ESR +-hanke sekä OYS Barnahus –hanke järjestivät vuonna 2025 kaksi Väkivaltatyön verkostot -kehittämispäivää.

Kehittämispäivissä tunnistettiin kaikki eri toimijoiden ylläpitämät väkivaltatyön verkostot. Päällekkäiset tai samankaltaiset verkostot lopetettiin tai yhdistettiin, ja lisäksi luotiin kokoava kuva verkostoista. Samalla perustettiin väkivaltatyön verkostojen koordinaatioryhmä KOVA koordinoimaan verkostojen keskinäistä yhteistyötä myös jatkossa.

Seuraaville dioille on avattu kehittämispäivien pohjalta tehdyt lopulliset rakennekuvat Väkivaltatyön verkostoista, sekä niiden yhteistyöstä.

NAKOVA

Pohjois-Pohjanmaan toimintamalli
naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja
lähisuhdeväkivaltaa vastaan

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Pohjois-Pohjanmaan väkivaltatyön verkostoyhteistyö

Väkivaltatyön verkostojen yhteistyön koordinaatio

Väkivaltatyön verkostojen koordinaatioryhmä KOVA

- Edustajat jokaisesta väkivaltatyön verkostosta + Ankkuri ja Nurri, kokoontuu 2x vuodessa
- Vetovastuu vaihtuva, vuonna 2026 lähisuhdeväkivaltatyön asiantuntijatiimin vetäjä

Yhteistyö ja suunnittelu

Seksuaaliväkivaltatyön alueellinen ammattilaisverkosto SVAA

- Vetovastuu: Oulun ensi- ja turvakoti Seritatyö & Vuolle Settlementti, Tyttöjen talo
- Alue: Pohjois-Pohjanmaa
- Kokoontuu: 2x/vuosi
- Käsittelee: seksuaaliväkivalta, kokija- ja tekijätyötä

Oulun alueen ekstremistisen väkivallan vastainen työryhmä

- Vetovastuu: Poliisi
- Alue: Oulun poliisilaitoksen alue
- Kokoontuu: 2x/vuosi
- Käsittelee: ekstremistinen väkivalta, tekijätyö

Käytännön työn tueksi

Avainhenkilöverkosto

- Vetovastuu: Pohde
- Alue: Pohjois-Pohjanmaa
- Kokoontuu: 4x/vuosi
- Käsittelee: Lähisuhdeväkivalta käytännön työssä, kokija- ja tekijätyö sekä työ lähisuhdeväkivallalle altistuneiden lasten kanssa

Avoimet verkostot, tiedon jakaminen

Oulun poliisilaitoksen alueen yhteistyökokoukset lapsiin kohdistuvasta väkivallasta

- Vetovastuu: Pohde/Lasten ja nuorten oikeuspsykiatrian yksikkö
- Alue: Pohjois-Pohjanmaa
- Kokoontuu: 2x/vuosi
- Käsittelee: Lapsiin kohdistuva väkivalta

Lähisuhdeväkivaltatyön asiantuntijatiimi

- Vetovastuu: Pohde, hyvinvoinnin edistäminen
- Alue: Pohjois-Pohjanmaa
- Kokoontuu: 4x/vuosi
- Käsittelee: lähisuhdeväkivalta, kokija- ja tekijätyötä, sekä lähisuhdeväkivallalle altistuneet lapset

Ihmiskaupan ehkäisyyn ja uhrien auttamiseen liittyvä työryhmä

- Vetovastuu: Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä, Maahanmuuttovirasto
- Alue: Pohjois-Pohjanmaa
- Kokoontuu: 2x/vuosi
- Käsittelee: Ihmiskauppaan liittyvät teemat.

MARAK työryhmät Pohjoinen ja Eteläinen

- Vetovastuu: Pohde
- Alue: Pohjois-Pohjanmaa
- Kokoontuu: 1x/kk
- Käsittelee: MARAK Moniammatillinen riskinarviointi

Barnahus

NAKOVA

Pohjois-Pohjanmaan toimintamalli
naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja
lähisuhdeväkivaltaa vastaan

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Euroopan unionin
osarahoittama

Väkivaltatyön verkostojen koordinaatioryhmä, ”KOVA”

- Vetovastuu: Vaihtuva vastuu, lähisuhdeväkivaltatyön asiantuntijatiimin vetäjä aloittaa 2026
- Kokoonpano:
  - o Nimettyjen väkivaltatyön verkostojen vetäjät
  - o Kodin ulkopuolisen väkivaltatyön edustajat (Ankkuri ja Nurri toistaiseksi)
  - o Vierailijoina voidaan kutsua tarvittaessa: väkivaltaan keskittyneet hankkeet ja tutkimukset, korkeakoulut
- Kokoontumisajat: 2x vuosi

- Tarkoitus: Verkostojen tietojen ja taitojen yhteinen jakaminen, yhteisen tilannekuvan luominen, verkostojen ja niiden jäsenten yhteistyön vahvistaminen sekä koordinaatio.
- Tehtävät:
  - Tiedolla johtaminen – tiedon kokoaminen ja keskeisten nostojen kuvaaminen vuosittain
  - Koulutusten kokoaminen – verkostot tuovat tiedot koulutussuunnitelmista Teams-alustalle ja koordinaatioryhmä tarkastelee kokonaisuutena
  - Vuosikellon kokoaminen verkostojen toiminnasta
  - Yhteiset tapahtumat ja tilaisuudet, esimerkiksi seminaarit, messut jne.
  - Verkostojen yhteisten intressien tunnistaminen ja yhteistyön vahvistaminen
  - Viestintäkampanjoiden yhteen kokoaminen

Barnahus

NAKOVA

Pohjois-Pohjanmaan toimintamalli
naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja
lähisuhdeväkivaltaa vastaan

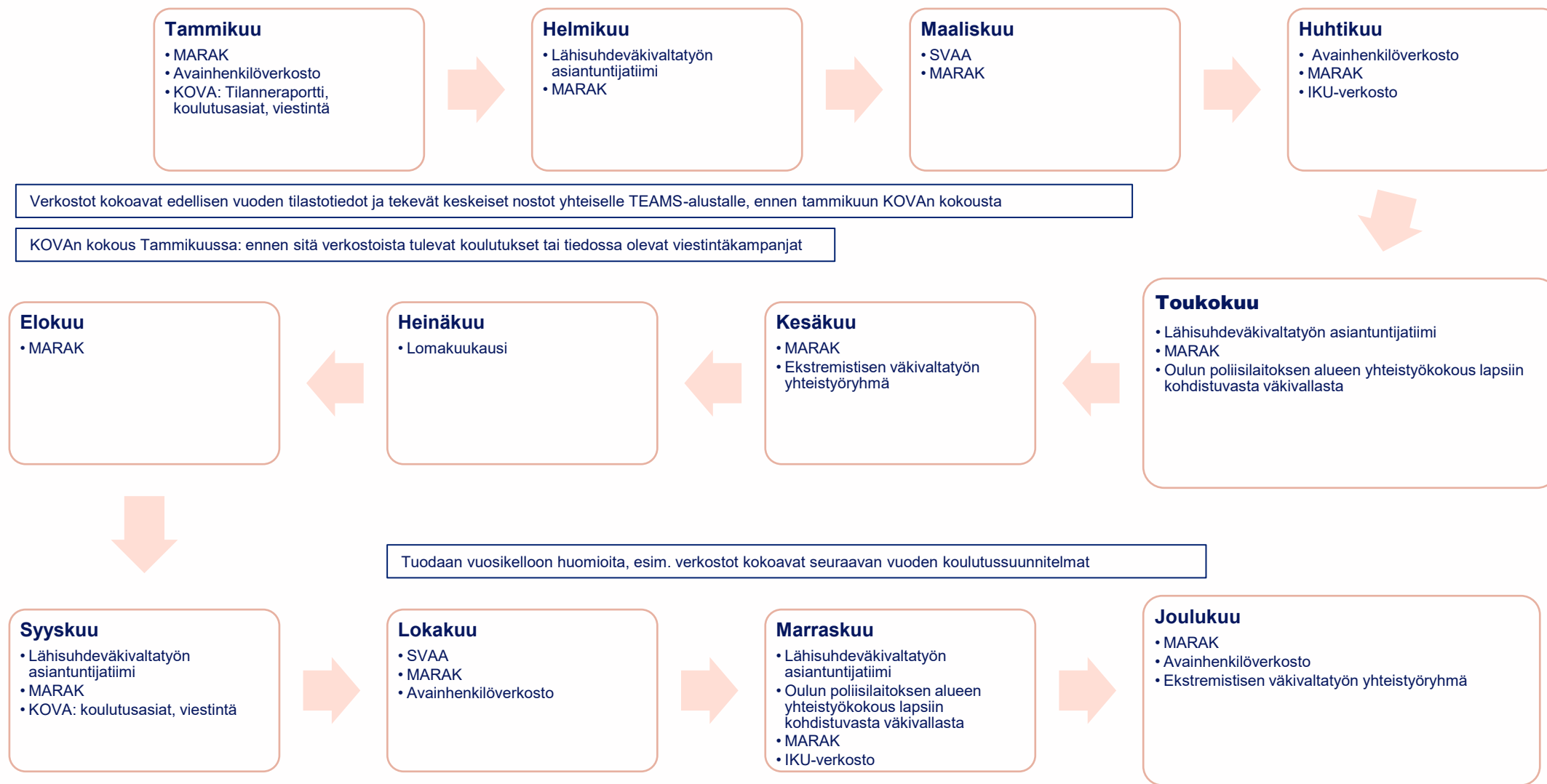
Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Pohjois-Pohjanmaan väkivaltatyön verkostojen vuosikello

Barnahus

NAKOVA

Pohjois-Pohjanmaan toimintamalli naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja lähisuhdeväkivaltaa vastaan

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Euroopan unionin osarahoittama

Ehkäisevän lähisuhdeväkivaltatyön yhteistyörakenteet

Euroopan unionin
osarahoittama

NAKOVA

Pohjois-Pohjanmaan
toimintamalli naisiin
kohdistuvaa väkivaltaa ja
lähisuhdeväkivaltaa vastaan

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Taustatietoa ehkäisevän lähisuhdeväkivaltatyön rakenteista Pohjois-Pohjanmaalla

Aiemmin esiteltyjen väkivaltatyön verkostojen sisällä toimii kaksi erityisesti ehkäisevään lähisuhdeväkivaltatyöhön liittyvää työryhmää: lähisuhdeväkivaltatyön asiantuntijatiimi sekä avainhenkilöverkosto. NAKOVA-hankkeessa on lisäksi kehitetty Pohjois-Suomen yhteistyöalueen verkostotyötä neljän hyvinvointialueen kesken.

Näiden verkostojen lisäksi yhteistyötä tehdään myös valtakunnallisissa verkostoissa, kuntien yhdyshenkilöiden kanssa sekä osana muita hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä rakenteita.

Seuraavissa dioissa kuvataan lähisuhdeväkivallan ehkäisyn kokonaisuutta Pohjois-Pohjanmaalla.

Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön yhteistyörakenteet

Valtakunnallisen ja YTA-tason yhteistyö

- Hyvien käytäntöjen, materiaalien ja koulutusten levittäminen
- Yhteinen vaikuttaminen ja strategisen tason suunnittelu
- Ilmiöiden tarkasteleminen valtakunnallisella ja YTA-tasolla

Verkostot tiedon jakamiseen ja yhteiseen keskusteluun

- Avoin keskustelufoorumi, lisätään eri toimijoiden vuorovaikutusta ja yhteistyötä käytännön tasolla
- Laaja tiedottaminen, esimerkiksi toimintamallien, koulutusten, materiaalien ja hyvien käytäntöjen levittäminen
- Päästään kiinni kentän ajankohtaisiin ilmiöihin

Monitoimijainen yhteistyö

- Ehkäisytyön suunnitelma hyvinvointisuunnitelman osana ja suunnitelman toteutumisen seuraaminen sekä arvioiminen
- Tiedon kokoaminen hyvinvointikertomuksen osaksi
- Tiedon lisääminen ilmiöistä ja saatavasta avusta
- Osaamisen lisääminen ilmiöistä, koulutukset, seminaarit, ohjeet ja työvälineet

Yhteinen sopiminen ja päätöksenteko

- Rooleista, vastuista ja tehtävistä sopiminen
- Yhteistyörakenteista päättäminen
- Hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelutyön ohjaaminen
- Muu poliittinen ohjaus ja päätöksenteko

THL: hyvinvointialueiden väkivaltakoordinaattoreiden verkosto

Pohjois-Suomen yhteistyöalueen YTA-yhteistyö

Kuntien lähisuhdeväkivallan ehkäisyn yhdyshenkilöt

Pohteen avainhenkilöverkosto

Pohteen Hyte-webinaarit (vaihtuva aihe)

Lähisuhdeväkivaltatyön asiantuntijatiimi

POPhyte -yhteisö

Sote-toimialueiden järjestöverkostot

Hyvinvoinnin edistämisen yhteistyöryhmä HYRY

POPhyte -yhteisö

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunta

Tummennetut rakenteet ovat vain lähisuhdeväkivaltaan keskittyviä rakenteita.

Tummentamattomat ovat muita keskeisiä rakenteita, joihin ehkäisevä lähisuhdeväkivaltatyö tuodaan säännöllisesti.

Yhteistä valmistelua ja sopimista tehdään myös tarvittaessa järjestettävissä työpajoissa ja tilaisuuksissa.

Näiden lisäksi on tärkeää huolehtia, että muissakin yhteistyörakenteissa lähisuhdeväkivalta teemana nostetaan ajoittain tarkasteluun.

Lähisuhdeväkivaltatyön asiantuntijatiimi

Osallistujat 2026:

1. **Iida Bimberg**, projektipäällikkö, Pohde (tiimin vetäjä)
2. **Marja Salonen**, palvelualuejohtaja, perhe- ja sosiaalipalveluiden yhteiset palvelut, Pohde
3. **Mervi Lehtola**, vastuuyksikköpäällikkö, aikuisten yhteiset perustason sosiaalipalvelut, Pohde
4. **Tero Nevala**, sosiaalityöntekijä, sosiaali- ja kriisipäivystys, Pohde
5. **Minna Alapuranen**, lastensuojelun erityisasiantuntija, Pohde
6. **Kirsi Karppinen**, ikäihmisten palveluohjaus, Pohde
7. **Anna Niemi**, projektipäällikkö, OYS Barnahus-hanke
8. **Riitta Raappana**, rikosseuraamustyöntekijä, Rikosseuraamuslaitos
9. **Anna Tonteri**, rikosylikonstaapeli, Oulun poliisi
10. **Susanna Pääkkö**, toiminnanohjaaja, Rikosuhripäivystys RIKU
11. **Kaisa Louet**, hyvinvointikoordinaattori, Siikajoen kunta
12. **Marika Erkkilä**, hyvinvointikoordinaattori, Oulun kaupunki
13. **Anne Rautio**, toiminnanjohtaja, Raahen ensi- ja turvakoti
14. **Tuire Tikkanen**, yksikön johtaja, lähisuhdeväkivaltatyön yksikkö/ Oulun ensi- ja turvakoti
15. **Katja Rounioja**, yksikönjohtaja, turvakoti/ Oulun ensi- ja turvakoti
16. **Anu Heikkinen**, seksuaaliväkivaltatyön asiantuntija, Seritatyö / Oulun ensi- ja turvakoti
17. **Hannamari Lukkari**, seksuaaliväkivaltatyön asiantuntija, Seritatyö/ Oulun ensi- ja turvakoti
18. **Riitta Alatalo**, kehittämisspäällikkö, Vanhempien akatemia/ Nuorten Ystävät
19. **Hanne Puurunen**, toiminnanjohtaja, MIELI kriisikeskus Oulu
20. **Jarkko-Pekka Kärkkäinen**, väkivaltatyön päällikkö, Vuolle Setlementti
21. **Anja Saukkomaa**, erityisnuorisotyöntekijä, Oulun seurakuntayhtymä
22. **Jani Isokääntä**, vastaava erityyöntekijä, Miessakit ry
23. **Riikka Matala**, seksuaaliväkivaltatyöntekijä, Oulun Tyttöjen Talo/ Vuolle Setlementti

Asiantuntijatiimissä:

- Ei virallisia nimeämisiä vaan pyydetty eri toimijoista halukkaita osallistujia. Uusia toimijoita voidaan ottaa mukaan.
- Kokoonpano pidetään riittävän ketteränä, koska asiantuntijatiimin tehtävänä on käytännössä valmistella asioita, esimerkiksi toimintaohjeita, asiakasesitteitä tai hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman osioita
- Kuntien edustus on valittu pyytämällä kuntien yhdyshenkilöistä halukkuutta, kahden kunnan edustus mukana.

Asiantuntijatiimin tehtävät:

- Kerää tietoa lähisuhdeväkivaltaan liittyen, kokoaa tiedon yhteen ja tekee tulkintoja lähisuhdeväkivallan tilanteesta Pohjois-Pohjanmaalla
- Valmistelee hyvinvointikertomusta ja –suunnitelmaa lähisuhdeväkivallan osalta
- Toteuttaa hyvinvointisuunnitelmaa
  - Arvioi osaamiskartoituksen tuloksia, tuottaa koulutussuunnitelman ja toteuttaa koulutuksia
  - Tuottaa toimintaohjeita ja muuta ammattilaisten työtä tukevaa materiaalia
  - Tuottaa viestintäsuunnitelman, tuottaa viestinnän materiaalia

Avainhenkilöverkosto

- Lähisuhdeväkivaltatyön avainhenkilömalli on Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen koordinoima toimintatapa hyvinvointialueille.
- Pohteella tavoitteena on kouluttaa kustakin yksiköstä 1-2 työntekijää lähisuhdeväkivaltatyön avainhenkilöksi. Avainhenkilöt pitävät lyhyitä puheeksiottokoulutuksia työyksiköissään, tarjoavat konsultaatiota ja välittävät lähisuhdeväkivaltatyöhön liittyviä materiaaleja, ajankohtaisia asioita ja tietoa koulutuksista kollegoilleen.
- Avainhenkilökoulutetut muodostavat avainhenkilöverkoston. Verkosto kokoontuu 2 kertaa vuodessa. Verkoston avulla lähisuhdeväkivaltatyön osaamista saadaan jalkautettua eri toimialueille ja palveluihin.
- Pohteella on 7 avainhenkilökouluttajaa. Avainhenkilöverkostossa on tällä hetkellä 90 jäsentä ja se kasvaa koko ajan. Koulutuksia järjestetään 2 kertaa vuodessa.

Kuntien lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn yhdyshenkilöt

Pohjois-Pohjanmaalla on 30 kuntaa ja alue on maakunnallisesti erittäin laaja. Yhdenmukaisuuden ja yhteistyön helpottamiseksi kuntia on pyydetty nimeämään lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn yhdyshenkilö. Kevääseen 2026 mennessä yhdyshenkilö on saatu 24/30 kunnasta. Niiden kuntien osalta, joista yhdyshenkilöä ei ole, viestitään kunnan hyvinvoinnin edistämisen yhdyshenkilölle.

Pohteen tuki kuntien lähisuhdeväkivallan ehkäisyytyölle:

- Kaikille avoimet koulutukset vuosittain: lähisuhdeväkivaltatyön perus- ja jatkokoulutus, sekä mahdolliset muut temaattiset koulutukset. Tieto koulutuksista pohde.fi/nakova.
- Ilmaiset, vapaasti käyttöön otettavat viestintämateriaalit sekä ammattilaisten toimintaohjeet ja työvälineet pohde.fi/nakova sekä pohde.fi/lahisuhdevakivalta.
- Uutiskirje 4x vuodessa, tilattavissa ja luettavissa pohde.fi/nakova.
- Yhdyshenkilöpäivä 1x vuodessa, jossa suunnitellaan ja toteutetaan lähisuhdeväkivallan ehkäisyytyötä.
- Lähisuhdeväkivaltatyön seminaari vuodesta 2028 alkaen 1x/vuosi (kaikille avoin).
- Tiedon kokoaminen ja välittäminen lähisuhdeväkivallasta ilmiönä Pohjois-Pohjanmaalla.

Kuntien lähisuhdeväkivallan yhdyshenkilöiden tehtävät:

- Välittää tietoa lähisuhdeväkivaltatyön koulutuksista, toimintaohjeista, materiaaleista ja muista ajankohtaisista asioista kunnan henkilöstölle.
- Huolehtii, että kunta viestii lähisuhdeväkivallasta ja siihen saatavasta avusta. Hyödynnettävänä valmiiksi tuotettuja materiaaleja.
- Huolehtii, että kunnan hyvinvointikertomuksissa- ja suunnitelmissa näkyy myös lähisuhdeväkivalta.
- Osallistuu kerran vuodessa järjestettävä yhdyshenkilöpäivään.

Ehkäisevän lähisuhdeväkivaltatyön roolien ja vastuiden kuvaus

Euroopan unionin
osarahoittama

NAKOVA

Pohjois-Pohjanmaan
toimintamalli naisiin
kohdistuvaa väkivaltaa ja
lähisuhdeväkivaltaa vastaan

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn roolit ja vastuut

- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella on tavoitteena tuottaa monesta eri hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen teemasta eri toimijoiden roolien ja vastuiden kuvaukset, jotka kaikki sisältävät samat osiot. Tämä kuvaus koskee lähisuhdeväkivallan ehkäisyä.
- Kuvauksen osiot:
  - Julkisten toimijoiden lakisääteiset velvollisuudet
  - Esimerkkejä elämäntilanteista, joihin tulisi keskittyä lähisuhdeväkivallan ehkäisyssä
  - Näin ehkäisemme lähisuhdeväkivaltaa – monitoimijainen kuvaus
  - Pohteen ja kuntien lähisuhdeväkivallan ehkäisytyö eri toiminnoissa
  - Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyössä hyödynnettäviä toimintamalleja
  - Lähisuhdeväkivallan ehkäisy osana kaikkea lähisuhdeväkivallan vastaista työtä
- Roolit ja vastuut kuvausta on työstetty seuraavissa työryhmissä:
  - Pohjois-Pohjanmaan lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn asiantuntijatiimi 5.8.2024
  - Hyvinvoinnin edistämisen roolit, vastuut, tehtävät ja yhteistyö –työpaja 31.3.2025
  - NAKOVA Lähisuhdeväkivalta vähenee jatkotyöpaja 6.6.2025

Julkisten toimijoiden lakisääteiset velvollisuudet lähisuhdeväkivallan ehkäisemisessä

Yhteiset velvollisuudet kaikille julkisille toimijoille	Kunta	Hyvinvointialue
Velvoite lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn ja uhrien auttamiseen (Istanbulin sopimus, artikla 7)	Tunne- ja turvataitokasvatus, tasa-arvokoulutus ja tietoa lastenoikeuksista: Koulutuksen järjestäjien tulee edistää oppilaiden tietoisuutta turvataidoista, sukupuolten tasa-arvosta ja väkivallattomasta vuorovaikutuksesta. (Lanzaroten sopimus, artikla 6; Istanbulin sopimus, artikla 14)	Palveluiden järjestäminen: Luo toimintatapoja väkivallan uhrien ja tekijöiden tunnistamiseksi, hoitamiseksi ja ohjaamiseksi palveluihin ja järjestää tarvittavat sosiaali- ja terveyspalvelut. (Istanbulin sopimus artikkelit 20 ja 25; Sosiaalihuoltolaki §11)
Henkilöstön kouluttaminen lähisuhdeväkivallasta ilmiönä sekä uhrien auttamiseen. (Lanzaroten sopimus artikla 5; Istanbulin sopimus artikla 15)		Rakenteellinen sosiaalityö: tiedon tuottaminen asiakkaiden tarpeista, tavoitteelliset toimet ehkäisemiseksi. (Sosiaalihuoltolaki §7)
Yhteistyö muiden viranomaistoimijoiden sekä kansalaisjärjestöjen kanssa lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseksi. (Lanzaroten sopimus artikla 10; Istanbulin sopimus artikkelit 9 ja 18)		
Viestintä ja tiedottaminen: Valistuskampanjat, tietoisuuden lisääminen ilmiöstä ja saatavasta avusta. (Lanzaroten sopimus, artikla 8; Istanbulin sopimus artikla 13)		

Kansainväliset sopimukset sitovat lainsäädännön tasolla.

Esimerkkejä elämäntilanteista, joihin tulisi erityisesti keskittyä lähisuhdeväkivallan ehkäisyssä

Kaikille yhteiset:

- Mielenterveys- ja päihdeongelmat
- Rikostausta
- Arjen paineet - taloudelliset paineet, työttömyys jne.
- Ristiriidat ja konfliktit ihmissuhteissa
- Aiempi kokemus väkivallasta tekijällä tai kokijalla
- Läheisissä ihmissuhteissa on haasteita tai konflikteja
- Perheessä tai läheisissä suhteissa jollakulla toimintakyvyn tai terveyden haasteita

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

- Lapsella tai nuorella on erityisiä tarpeita
- Vanhemmuudessa on keinottomuutta tai haasteita
- Kun perheen rakenteeseen tulee muutoksia (lapsen syntymä, ero, uusioperhe jne.)

Nuoret ja aikuiset

- Erotilanteet
- Parisuhteen konfliktit
- Mustasukkaisuus
- Heikkoutta seuraavissa: kognitiiviset taidot, itsetuntemus, itseilmaisu, stressinsietokyky, tunneilmaisu

Ikäihmiset

- Ylirasittunut omaishoitaja
- Hoitavien uupumus, stressi ja osaamattomuus
- Sosiaalinen eristyneisyys, yksinäisyys
- Sairaudet jotka vaikuttavat käyttäytymiseen ja toimintakykyyn, esim. muistisairaus

Tausta-aineistot:

Pohjois-Pohjanmaan lähisuhdeväkivallan asiantuntijatiimi 8.5.2024

Leppäkoski ym. 2021, Sosiaalitieteellinen aikakauslehti 2021: 58: 457-474 [Askeleita kohti lapsiin kohdistuvan väkivallan riskiarvioinnin työkalua – kartoittava katsaus lapsiin](#)

[kohdistuvan väkivallan riskitekijöistä - pdf \(journal.fi\)](#)

Flinck, A., 2006, Tampereen yliopisto, [Parisuhdeväkivalta naisen ja miehen kokemana](#)

Jalkanen ym., 2019, Savonia ammattikorkeakoulu: [Ikäihmisiin kohdistuva lähisuhdeväkivalta](#)

NAKOVA

Pohjois-Pohjanmaan toimintamalli
naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja
lähisuhdeväkivaltaa vastaan

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Näin ehkäisemme lähisuhdeväkivaltaa

Asukas ja lähiyhteisöt:

- Kunnioittaa omia ja toisten rajoja
- Vahvistaa omia tunteita ja vuorovaikutustaitoja
- Muuttaa asenteita turvallisuutta ja tasa-arvoa vahvistaviksi
- Tunnistaa lähisuhdeväkivallan aiheena ja tietää alueen palveluista
- Kyläyhdistykset ja asukastuvat mukana tiedon levittämisessä

Teemme yhdessä / Kaikki tekevät:

- Lisäämme asukkaiden tietoisuutta aiheesta ja palveluista (kunnat, poliisi ja Pohde §)
- Koulutamme työntekijöitä (kunnat, poliisi ja Pohde §)
- Kaikenikäisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen (kunnat ja Pohde §)
- Huomioimme lähisuhdeväkivallan ehkäisyssä erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat ihmisryhmät

Kunta:

- Nimeää yhteyshenkilön lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöhön §
- Lähisuhdeväkivallan ehkäisy osana hyvinvointia ja terveyttä edistävää työtä
- Palveluissaan tukee vanhemmuutta, turvallisia ihmissuhteita, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.
- Opetukseen sisältyy tunne- ja turvataitokasvatusta, sekä opetusta tasa-arvosta ja lasten oikeuksista. §
- Osana kotoutujien yhteiskuntaorientaatiota teemoja ihmisoikeuksista, haitallisista perinteistä ja lähisuhdeväkivallasta.

Pohde:

- Tuottaa koulutuksia ja osaamista tukevia materiaaleja §
- Ottaa lähisuhdeväkivallan systemaattisesti puheeksi ja ohjaa palveluihin
- Koordinoi lähisuhdeväkivallan ehkäisytyötä §
- Huomioi lähisuhdeväkivallan ehkäisyn osana hyvinvointia ja terveyttä edistävää työtä
- Tarjoaa erityistä tukea vanhemmuuteen, turvalliseen arkeen ja kiintymyssuhteisiin sekä ihmissuhteisiin liittyen. Tukee asiakkaiden ja läheisten voimavaroja arjessa selviytymisessä.

Järjestöt ja seurakunnat:

- Tarjoaa vertaistukea ja kokemusasiantuntijuutta
- Tarjoaa parisuhde- ja eroneuvontaa ja vanhemmuuden tukea
- Ensi- ja turvakodit auttavat ja tukevat, kouluttavat, valmentavat ja edistävät tutkimustiedon keräämistä
- Tarjoaa lapsi- ja nuorisotyötä ja tukea tunne- ja vuorovaikutustaidoille

Valtion erityispalvelut ja valtakunnalliset palvelut

- Ohjaus ja neuvonta (Nollalinja ja Rikosuhripäivystys)
- Tieto oikeuksista, velvollisuuksista ja lainsäädännöstä § (Maahanmuuttovirasto ja Rikosseuraamuslaitos)
- Rikoskierrettä ehkäisevät toimet (Rikosseuraamuslaitos)

Poliisi

- Turvallisen ympäristön turvaaminen §
- Nimetty yhteyshenkilö lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöhön §

Media

- Viestinnällään turvallisuuden ja tasa-arvoa vahvistavien asenteiden tukeminen

Korkeakoulut

- Tutkimusperusteisen tiedon tuottaminen

NAKOVA

Pohjois-Pohjanmaan toimintamalli
naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja
lähisuhdeväkivaltaa vastaan

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Pohteen ja kunnan lähisuhdeväkivallan ehkäisytyö eri toiminnoissa

Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyö kunnissa

Varhaiskasvatus ja oppilaitokset (myös yksityiset toimijat)

- Opetukseen sisältyy tunne- ja turvataitokasvatusta, sekä opetusta tasa-arvosta ja lasten oikeuksista §
- Lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen, sekä vanhemmuuden tukeminen

Nuorisotoimi

- Nuorten hyvinvoinnin ja arjen hallinnan tukeminen, luottamuksellisen suhteen rakentaminen
- Tarjoaa tukea sosiaalsiin taitoihin, ja lähisuhteisiin kiinnittymiseen mm. kohdennetun nuorisotyön keinoin

Työikäisten ja kotoutujien palvelut

- Ihmissuhteiden ja niiden turvallisuuden puheeksiottaminen
- Yhteiskuntaorientaatioissa lähisuhdeväkivaltaa liittyvien sisältöjen käsitteleminen, esim. oikeus koskemattomuuteen ja lainsäädäntö

Vaikuttamistoimielimet

- Turvallisten lähisuhteiden edistämistä kuntien vaikuttamistoimielimissä kuten nuorisovaltuustossa sekä vanhus- ja vammaisneuvostossa

Vapaa-ajan ympäristöt ja tekniset palvelut

- Turvallisen ympäristön tarjoaminen, yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

- Kunta nimeää yhteyshenkilön lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöhön §
- Lähisuhdeväkivalta tulee osaksi kuntien hyvinvointikertomuksia ja –suunnitelmia

Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyö Pohteella

Järjestämistoiminnot

- Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön yhteistyön koordinaatio
- Koulutusten ja osaamista tukevien materiaalien tuottaminen §

Kaikissa asukkaita kohtaavissa palveluissa:

- Lähisuhdeväkivallan tekijöiden, uhrien ja kokijoiden tunnistaminen §
- Lähisuhdeväkivallan puheeksiotto ja/tai ohjaus avun ja tuen pariin §
- Henkilöstön koulutus §
- Avun ja tuen saamista koskeva viestintä asiakkaille §

Neuvola

- Vanhemmuuden tukeminen ja kannustavaan kasvatukseen ohjaaminen
- Väkivallattomien toimintatapojen tukeminen
- Seksuaalikasvatus ja seksuaaliväkivallan ehkäisy
- Turvallisen arjen ja kiintymyssuhteiden tukeminen

Opiskeluhoito

- Keskustelutukea ihmissuhteisiin ja seurustelusuhteisiin, tunne- ja turvataitojen vahvistaminen
- Vanhemmuuden tuki
- Turvallisen arjen tukeminen väkivallattomia toimintatapoja edistään

Sosiaalipalvelut

- Vanhemmuuden tukeminen, perheen voimavarojen tukeminen ja kannustavaan kasvatukseen ohjaaminen
- Turvallisen arjen tukeminen väkivallattomia toimintatapoja edistään

Ikäihmisen palvelut ja vammaispalvelut

- Sujuvaan arkeen tukeminen, läheisten ja asiakkaan voimavarojen tukeminen

NAKOVA

Pohjois-Pohjanmaan toimintamalli
naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja
lähisuhdeväkivaltaa vastaan

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Lähisuhdeväkivallan ehkäisyssä voi käyttää esimerkiksi seuraavia toimintamalleja

Tutkitusti vaikuttava malli	Toimivaksi koettu malli	Toimivaksi arveltu malli
• LKK-hoitomalli, Lapsen kaltoinkohtelun katkaisemisen malli. (Barnahus)	• THL:n lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomake • Lapsuuskokemuksia –kyselylomake (ACE-THL)	• Avainhenkilömalli • Ensi- ja turvakotien liiton Turva 10-työvälineet • Lapset puheeksi –menetelmä • Tunne- ja turvataitokasvatus • Vanhemman neuvo – vertaisryhmä (Ensi- ja turvakotien liitto) • Vanhemmuuden tuen vertaisryhmät ja tukimuodot • Erotilanteiden vertaisryhmät ja tukimuodot • Perheasioiden sovittelu • NAKOVA Väkivallan muodot -kortit

Lähisuhdeväkivallan ehkäisy osana muuta lähisuhdeväkivaltatyötä

Turvallisia läheisiä suhteita edistää esimerkiksi:

- Neuvolan tarjoama tuki vanhemmuudelle ja parisuhteelle
- Varhaiskasvatuksen ja koulutun tunne- ja turvataitokasvatus sekä tuki suotuisille ihmissuhteille ja vanhemmuudelle. Esimerkkejä menetelmistä lapset puheeksi –menetelmä
- Järjestöjen tarjoama matalan kynnyksen apu ja tuki lähisuhteille, esim. vauvatalo, ensikodit, perhekahvilat, parisuhde- ja vanhemmuusneuvonta
- Kaikenikäisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen yhdessä eri toimijoiden kanssa
- Turvallisuutta, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta vahvistavat asenteet

Lähisuhdeväkivaltaa ehkäisee esimerkiksi:

- Lähisuhteiden turvallisuudesta keskusteleminen ja lähisuhdeväkivallan systemaattinen puheeksiottaminen
- Tuen tarjoaminen läheiset huomioiden tilanteissa, jossa on mitä tahansa perheen tai parisuhteen kuormitusta tai suurta muutosta, esimerkiksi kasvatus- ja perheneuvonta, perheiden sosiaalipalvelut, vammaispalvelut, ikäihmisten palvelut, järjestöjen ja seurakuntien tuki.
- Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen
- Tietoisuuden lisääminen lähisuhdeväkivallasta ja siihen saatavasta avusta

Lähisuhdeväkivaltaa korjaavia palveluita esimerkiksi:

- Väkivaltaisesta suhteesta irtautumaan auttavat palvelut. Esimerkiksi turvakodit, sosiaalihuollon palvelut, lastensuojelu
- Akuutissa hädässä ja väkivallan seurausten välittömissä seurauksissa auttavat palvelut. Esimerkiksi sosiaali- ja kriisipäivystys, terveydenhuollon palvelut, Seri-tukikeskukset seksuaaliväkivallan kokijoille
- Väkivallan tekijän kanssa tehtävä työ, jotta väkivalta suhteissa loppuu: Ensi- ja turvakotien tekijätyö (Turvallisille raiteille -ohjelma), Serita-työ
- MARAK-työryhmät vakavien lähisuhdeväkivaltatilanteisiin puuttumisessa.
- Rikosprosessissa tukena Rikosuhripäivystys RIKU
- Kaikki apu ja tuki pohde.fi/lahisuhdevakivalta

Arjen tuen palveluita esimerkiksi:

- Tuki väkivaltakokemusten käsittelyyn. Esimerkiksi hyvinvointialueen mielenterveyspalvelut, kriisikeskusten keskusteluapu asian käsittelyyn, ensi- ja turvakotien avopalvelut
- Tuki väkivaltakokemusten fyysisiin seuraamuksiin terveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kautta.
- Tuki ihmissuhteille väkivallan kokemusten jälkeen. Esimerkiksi lastensuojelu, sosiaalihuolto, kasvatus- ja perheneuvonta, järjestöjen tukitoimet.

Korjaavan lähisuhdeväkivaltatyön yhteistyön tavat

Euroopan unionin
osarahoittama

NAKOVA

Pohjois-Pohjanmaan
toimintamalli naisiin
kohdistuvaa väkivaltaa ja
lähisuhdeväkivaltaa vastaan

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Korjaavan lähisuhdeväkivaltatyön yhteistyö

- Lähisuhdeväkivaltatyön asiantuntijatiimi kehittää ehkäisevän työn lisäksi myös korjaavien palveluiden keskinäistä yhteistyötä, työntekijöiden ohjeistuksia ja koulutuksia.
- NAKOVA- hanke kehittää Pohjois-Pohjanmaalle palvelumuotoilun keinoin palvelukarttaa lähisuhdeväkivaltaa kokeneen auttamiseksi. Tähän palvelukarttaan tullaan kokoamaan eri toimijoiden roolit, vastuut ja yhteistyön tavat myös korjaavassa lähisuhdeväkivaltatyössä.
- Vakavissa parisuhdeväkivaltatilanteissa Pohteella on käytössä MARAK-toimintamalli. MARAK on vakavan parisuhdeväkivallan riskinarvioinnin ja uhrin auttamisen moniammatillinen menetelmä. MARAK kokoaa alueella toimivat uhrin auttamiseksi työskentelevät viranomaiset ja järjestöt yhteen ja koordinoi uhrille annettavaa tukea. Lisätietoa pohde.fi/marak.
- Pohteen MARAK-työryhmien kuvaukset seuraavissa dioissa.

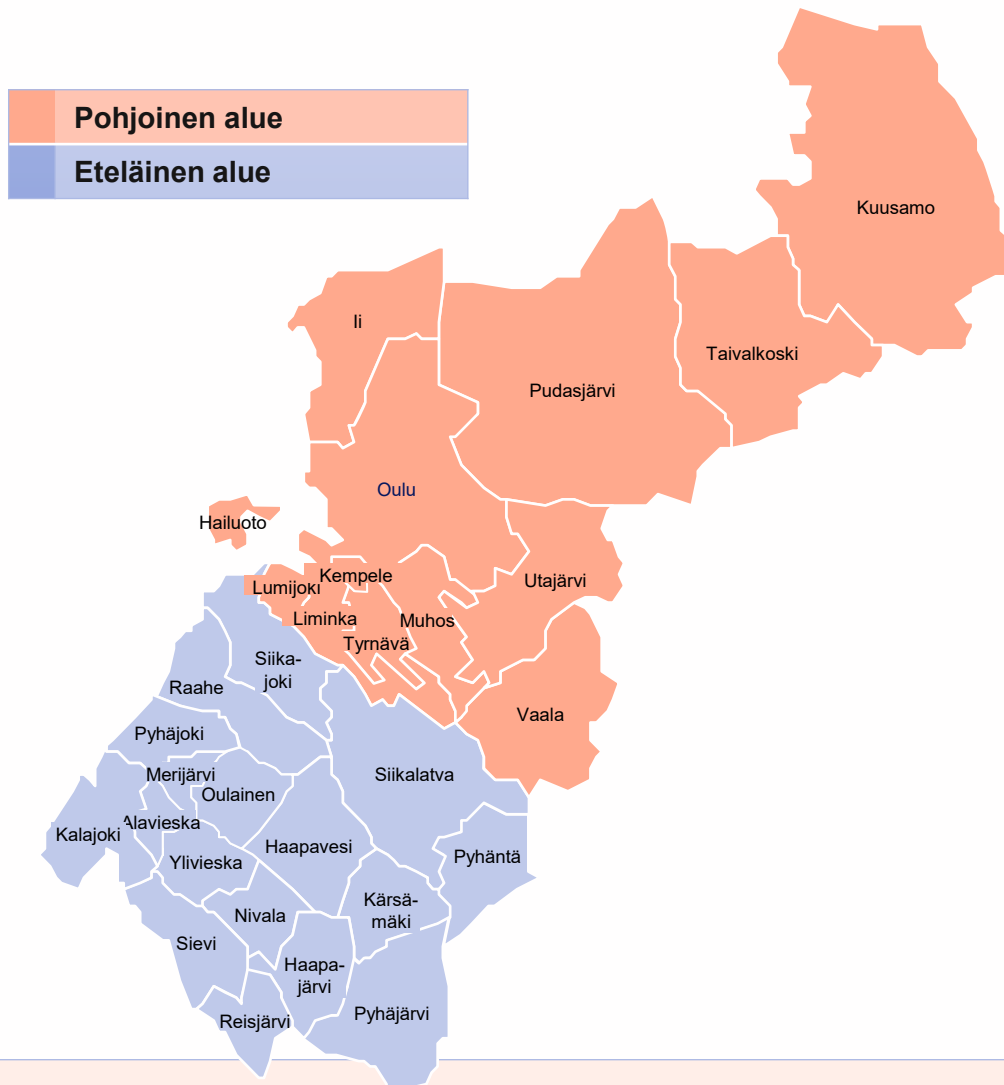
MARAK-työryhmät Pohteella 2026 alkaen

- Pohjois-Pohjanmaalla on kaksi MARAK-työryhmää, Pohjoinen ja Eteläinen.
- Molempia työryhmiä johtaa Pohde, puheenjohtajana käynnistysvaiheessa Pohteen lastensuojelun erityisasiantuntija.
- Työryhmät kokoontuvat 1krt/kk 2tuntia kerrallaan. Työryhmä kokoontuu vaikka ei olisi käsiteltäviä asiakastapauksia.
- Työryhmän jäsenet sitoutuvat kokouksiin, saavat käyttää työaika kokouksiin ja saavat matkustaa kokouksiin.
- MARAK-työryhmistä on tehty Pohteella viranhaltijapäätös.

Kokoonpano

- Alueen ensi- ja turvakoti
- Poliisi
- Työikäisten palvelut
- Lastensuojelu
- Neuvola
- Mielenterveyspalvelut
- Päihdepalvelut
- RIKU
- Seurakunta
- Sosiaali- ja kriisipäivystys
- Lastenvalvoja

MARAK-työryhmät Pohjois-Pohjanmaalla

Pohjoinen alue (317000 asukasta)

- Oulu
- Ii
- Kempele
- Liminka
- Tyrnävä
- Muhos
- Utajärvi
- Vaala
- Pudasjärvi
- Taivalkoski
- Kuusamo
- Lumijoki
- Hailuoto

Eteläinen alue (100 000 asukasta)

- Raabe
- Siikajoki
- Merijärvi
- Pyhäjoki
- Kalajoki
- Siikalatva
- Ylivieska
- Pyhäntä
- Käsä-mäki
- Pyhäjärvi
- Haapajärvi
- Reisjärvi
- Nivala
- Alavieska
- Sievi
- Oulainen
- Haapavesi

Kiitos!

Lisätietoa: Iida-Maria Bimberg, projektipäällikkö, NAKOVA Pohjois-Pohjanmaan toimintamalli naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja lähisuhdeväkivaltaa vastaan ESR+ -hanke

pohde.fi/nakova

Euroopan unionin
osarahoittama

NAKOVA

Pohjois-Pohjanmaan
toimintamalli naisiin
kohdistuvaa väkivaltaa ja
lähisuhdeväkivaltaa vastaan

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue